

Nederlandse Taalunie

De Taalunie in 2004 en 2005: een tussenbalans

ru

Nederlandse Taalunie

De Taalunie in 2004 en 2005: een tussenbalans

ru

Inhoudsopgave

1. Taalgebruiker vanaf het begin bij alle activiteiten betrekken	3
2. Nederlandse Taalunie: een taal, drie landen	6
3. Taal en taalbeleid binnen het taalgebied en in Europa	8
4. Onderwijs: driesporenbeleid	12
5. Ruimte voor literatuur	15
6. Nederlands in de wereld	17
7. Communicatie: bindende factor	20
Bijlagen	
Begroting 2005 versus herziene begroting 2004	23
Besluiten van het Comité van Ministers in 2004	26

1. “Taalgebruiker vanaf het begin bij alle activiteiten betrekken.”

Gesprek met algemeen secretaris Linde van den Bosch

Met ingang van november 2004 heeft Linde van den Bosch het stokje overgenomen van Koen Jaspaert als algemeen secretaris van de Taalunie. Helemaal onbekend met deze organisatie is zij niet; in de periode van 1993 tot 1997 was zij er belast met de portefeuille onderwijs. Dat vormt een goede ingang om na te gaan wat er in de afgelopen periode is gerealiseerd. De Taalunie bestaat inmiddels uit drie landen, profileert zich nadrukkelijk in Europa en houdt zich steeds intensiever bezig met taaltechnologie - om maar eens een paar opvallende accenten te noemen. Daarnaast heeft de nieuwe algemeen secretaris zelf natuurlijk ook de nodige plannen met de organisatie.

Over het belangrijkste verschil tussen de Taalunie van 1995 en de Taalunie nu hoeft Linde van den Bosch niet lang na te denken: “Je hebt nu het motto *De taalgebruiker centraal*, en dat vind ik een heel stevig uitgangspunt. Dat motto geeft duidelijk aan waar we als Taalunie voor staan. Bovendien zie je dat hierdoor op verschillende beleidsterreinen – taal, onderwijs, literatuur en lezen – veel meer samenhang is ontstaan. Kijk maar eens naar het terrein van onderwijs en dat van literatuur en lezen; in beide gevallen zijn drie lijnen uitgezet. De eerste lijn is gericht op informatievoorziening. Zo werken we bijvoorbeeld aan een databank met informatie over onderzoek naar onderwijs Nederlands in het basis- en voortgezet/secundair onderwijs in het taalgebied. Ten tweede brengen we partijen binnen het taalgebied bij elkaar (netwerkvorming) en ondersteunen en stimuleren we samenwerking. Denk bijvoorbeeld aan de Vlaams-Nederlandse vereniging voor lectoren en opleidingsdocenten Nederlands/NT2 van lerarenopleidingen primair onderwijs (LOPON). De derde lijn ten slotte is gericht op het scheppen van gemeenschappelijke kaders rondom belangrijke onderwerpen op het gebied van taal en onderwijs. Een voorbeeld van zo’n referentiekader is de *Visietekst Inburgering* uit 2002 of het referentiekader over de functies van lezen, dat op dit moment in ontwikkeling is. Deze lijnen verhelderen de keuzes binnen de terreinen en brengen bovendien dwarsverbanden en raakvlakken tussen onderwijs en literatuur en lezen in beeld.”

Consolidatie

Van den Bosch constateert dat de Taalunie op een aantal beleidsterreinen een stevige basis heeft gelegd, waardoor nu een periode van consolidatie intreedt. Als voorbeeld noemt ze het universitaire onderwijs Nederlands in het buitenland: “Dat vind ik echt een verworvenheid. We zijn er in geslaagd een transparant netwerk op te zetten, waarbij centrale ondersteuning en lokale subsidies elkaar versterken. Dat werkt voor de universiteiten erg goed; we staan nu voor de opgave dat op een vergelijkbare manier in de grensstreken in te vullen voor het basis en voortgezet/secundair onderwijs. Een ander voorbeeld is de centrale voor Taal- en Spraaktechnologie (TST-centrale): in de afgelopen periode is daarvoor veel voorbereidend werk verricht, maar nu staat hij er ook. Dat geldt overigens ook voor STEVIN. Dit programma, dat in 2004 van start is gegaan, levert bouwstenen voor spraak- en taaltechnologische voorzieningen. Bovendien slaat STEVIN een brug tussen overheid en bedrijfsleven. Dat gaat straks producten opleveren waarmee de taalgebruiker z’n voordeel kan doen. Wat dat betreft wordt 2005 echt een oogstjaar!”

Suriname

De toetreding van Suriname zorgt voor een uitbreiding van de Taalunie. In 2004 is het officiële traject afgerond, zodat de Taalunie zich nu kan richten op de concrete invulling. “We hebben voor Suriname een tweesporenbeleid”, zegt Van den Bosch. “Suriname zal deelnemen aan de reguliere activiteiten van de Taalunie, maar daarnaast ontwikkelen we een programma specifiek gericht op het onderwijs in en van het Nederlands in Suriname. Voor dat onderwijs stellen we een apart programma op, met de reguliere activiteiten draait Suriname mee op die terreinen waar samenwerking zinvol is. Voorbeelden zijn het Taalunieversum en de spelling.”

De inhoudelijke werkzaamheden zijn inmiddels van start gegaan; op 12, 13 en 14 januari 2005 is een congres gehouden over het onderwijs in en van het Nederlands in Suriname. Daarnaast heeft de Taalunie sinds begin 2005 de beschikking over twee

medewerkers. Van den Bosch: “Die medewerkers moeten de banden met de thuisbasis onderhouden, en ondersteuning verlenen aan de Surinaamse bijdragen aan het Comité van Ministers, de Interparlementaire Commissie en de Raad. Daarnaast moeten ze heel concreet aan de slag met het uitvoeren van de activiteiten die in het werkplan zijn neergelegd.”

Europa

Meertaligheid en diversiteit bepalen de invalshoek van de Taalunie in Europa. De Taalunie is een van de initiatiefnemers van EFNIL, de Europese Federatie van Nationale Taalinstellingen. Europa is in 2004 een stuk groter geworden, en dat heeft ook gevolgen voor EFNIL, aldus Van den Bosch: “Op de werkconferentie in Parijs waren negen van de tien nieuwe lidstaten vertegenwoordigd. Dat geeft in elk geval aan dat de samenwerking leeft en dat het belang van meertaligheid breed gedragen wordt. Dat is ook de insteek van de Taalunie: vertrekken vanuit een perspectief van meertaligheid en diversiteit, en kijken hoe je dat kunt realiseren.”

Een van de grootste uitdagingen van EFNIL in de komende tijd is om een structurele positie te verwerven, zowel binnen de Europese instellingen als in de contacten met de overheden van de verschillende lidstaten. Maar daarnaast heeft EFNIL een start gemaakt met de uitvoering van een aantal concrete projecten, waaronder de Europese Taalmonitor. “Dat vind ik zelf een belangrijk pilotproject, omdat het ons als Taalunie heel veel referentiegegevens geeft”, zegt Van den Bosch. “Hoe is het taalbeleid elders geregeld? Wat staat er in de verschillende wetten over het gebruik van de eigen taal? Hoe zit het met de taal van het hoger onderwijs? Vergelijking met andere landen maakt het gemakkelijker om gefundeerde keuzes te maken.”

Spellingkeurmerk

In oktober 2005 verschijnt de nieuwe Woordenlijst Nederlandse taal; in de voorgaande jaren is die voorbereid. “Eigenlijk is het vooral een bijstelling en een actualisering. We hebben afgesproken om één keer per tien jaar de spelling kritisch onder de loep te nemen, al was het maar omdat de taal verandert.” Draagvlak heeft daarbij voorop gestaan, aldus Van den Bosch: “Wij hebben van meet af aan de samenwerking gezocht met partijen in Nederland en

Vlaanderen die spellingproducten maken, zoals woordenboekuitgevers en makers van spellingcheckers. Dit leidt tot eenduidigheid en maakt dat straks in oktober de spelling ook inderdaad in de volle breedte in dit soort producten is doorgevoerd. Wij willen met een *keurmerk* gaan werken, zodat de taalgebruiker ziet welke producten met de officiële spelling van de Taalunie overeenstemmen.”

Nieuwe accenten

Hoewel de Taalunie dus op de meeste beleidsterreinen goed op koers ligt, ziet Van den Bosch nog voldoende ruimte voor verbetering en vernieuwing. “Waar de Taalunie aan terrein kan winnen, is ten aanzien van de vraag: hoe maken we nu de vertaalslag naar een breder publiek? Hoe zit de markt nu eigenlijk in elkaar, hoe wordt er gebruik gemaakt van de producten van de Taalunie? Hoe zorgen we ervoor dat dat gebruik toeneemt? En hoe kunnen we de taalgebruiker vanaf het begin bij de activiteiten van de Taalunie betrekken? Neem bijvoorbeeld onze referentiekaders. Daarin zijn belangrijke inzichten bijeengebracht, maar we hebben niet steeds voor ogen gehouden wat taalgebruikers daar straks mee kunnen. Dat betekent dat we nu een vertaalslag moeten maken. Ik denk dat we bij nieuwe activiteiten beter voor ogen moeten houden wat de beoogde doelgroep met onze producten wil en kan. Daarbij kunnen we ons niet altijd direct op de eindgebruikers richten. Maar via sleutelfiguren en organisaties die heel dicht bij de praktijk staan, kunnen we de impact van onze resultaten vergroten.”

Om de taalgebruiker een nóg centralere positie in het beleid te geven, bepleit Van den Bosch de invoering van een *Databank van het Nederlands*: “Vanuit zo’n databank kun je allerlei bouwstenen aanleveren om het debat over taal te voeren. Neem de vraag of het gebruik van het Nederlands in de Grondwet moet worden vastgelegd. We hoeven daar geen standpunt over in te nemen, maar we kunnen wel informatie aanleveren. Hoe zit het in het buitenland? Hoe is het nu in wetten en regelgeving geregeld? Die informatie moet toegankelijk zijn. Verder kun je trends zichtbaar maken. Neemt het Engels in het hoger onderwijs toe of af? Hoe zit dat in landen om ons heen? Zien we dat de bescherming van de eigen taal in meer landen in de Grondwet komt, of juist niet? Bovendien kun je in zo’n databank ook standpunten opnemen. Hoe

kijkt het grote publiek bijvoorbeeld aan tegen het onderwijs Nederlands? Dus niet alleen feiten en cijfers, maar ook een interactieve applicatie waarmee je de mening van de taalgebruiker kunt peilen.”

Vuurwerk

In september 2005 is het 25 jaar geleden dat het Taalunieverdrag werd ondertekend. In die 25 jaar is veel tot stand gebracht, vindt Van den Bosch: “Als je terugkijkt wat er in die tijd gerealiseerd is, kunnen we daar best trots op zijn. Neem de spelling, het onderwijs Nederlands in 43 landen, het associatieverdrag met Suriname en de resultaten rond taal- en spraaktechnologie. 2005 wordt een jaar van mijlpalen. Denk ook aan de publicatie van de nieuwe Woordenlijst en de Zomercursus die vijftig jaar bestaat.”

Ondanks dit zilveren jubileum voorziet Van den Bosch geen *Festival van de Nederlandse Taal*: “Wat we doen moet een structurele inbedding hebben. Dat is iets waar we bijvoorbeeld sterk naar kijken bij het onderwijs Nederlands in de grensgebieden. Die inbedding kost veel tijd en het maakt je niet erg zichtbaar, maar het zorgt wel voor perspectief en een stevige toekomst. Daarnaast heb je soms spetterende activiteiten nodig die enthousiasmeren en motiveren. Maar, *vuurwerk* is van korte duur; zonder vervolgen je het zo weer vergeten.”

2. Nederlandse Taalunie: een taal, drie landen

Nederlands wordt gesproken in Nederland, Vlaanderen en Suriname. Het is de moedertaal van zestien miljoen Nederlanders en zes miljoen Vlamingen. Ook in Suriname speelt de Nederlandse taal een belangrijke rol. Voor veel Surinamers is Nederlands de moedertaal of de tweede taal en het is de officiële taal in het onderwijs en bij de overheid.

Nederland en Vlaanderen werken al langer samen op het gebied van taal, taalbeleid, taalonderwijs en letteren. Vanaf 1980 krijgt die samenwerking gestalte in de Nederlandse Taalunie. Sinds eind 2003 maakt ook Suriname als geassocieerd lid deel uit van de Taalunie; in 2004 is de samenwerking formeel vastgelegd. Drie landen met een verschillende historie, maar met een duidelijk gezamenlijk belang: een taal waarvan zo veel mogelijk inwoners zo goed mogelijk gebruik moeten kunnen maken. Binnen het taalgebied, maar ook daarbuiten.

Samenwerking is krachtenbundeling

Samenwerking op het gebied van taal en letteren kan een aanzienlijke meerwaarde opleveren. Ontwikkelingen op het gebied van taal en letteren doen zich vaak in meerdere landen tegelijk voor. Samenwerking spaart geld en krachten uit, versterkt de positie van het Nederlands en voorkomt dat het wiel meerdere keren uitgevonden moet worden. Een paar voorbeelden van samenwerking:

- invoering en onderhoud van een gezamenlijke spelling;
- gezamenlijke ontwikkeling van dure naslagwerken en woordenboeken;
- verzameling van expertise en ervaring rond onderwijs Nederlands;
- bijscholing van docenten Nederlands in het buitenland;
- taalbeleid in Europees verband;
- stimuleren van het Nederlands in taal- en spraaktechnologie.

Taal, onderwijs en letteren

De Taalunie is actief op de beleidsterreinen taal, onderwijs en literatuur en lezen. Bij taal is het beleid gericht op de gemeenschappelijke ontwikkeling van taalvoorzieningen, zoals woordenboeken en grammatica's.

Voor die voorzieningen worden bestanden aangelegd en applicaties ontwikkeld; digitale opslag en beheer van taalbestanden maken de weg vrij voor nieuwe toepassingen in de interactie tussen mens en machine. En bij taal hoort ook taalbeleid: denk aan de positie van het Nederlands in Europa. Op dat gebied werkt de Taalunie samen met vergelijkbare organisaties in andere Europese landen.

Op onderwijsgebied voeren de Taalunielanden elk hun eigen nationaal beleid. Het Taaluniebeleid vormt een aanvulling hierop. Het stimuleren van netwerkvorming, het verzamelen en ontsluiten van informatie en documentatie op onderwijsvlak en de ontwikkeling van gemeenschappelijke uitgangspunten zijn onderwerpen waarbij de Taalunie een duidelijke meerwaarde vertegenwoordigt. Binnen het taalgebied houdt de Taalunie zich vooral bezig met het basis- en voortgezet/secundair onderwijs en met het onderwijs Nederlands als tweede taal.

Ook buiten het taalgebied wordt Nederlands onderwezen. Aan 220 universiteiten in 43 landen wordt in de een of andere vorm Nederlands aangeboden. De Taalunie steunt buitenlandse universiteiten met subsidies en stelt centrale voorzieningen beschikbaar. Daarnaast wordt ook het basis en voortgezet/secundair onderwijs in de grensgebieden met Duitsland, Noord-Frankrijk en het Franstalige gedeelte van België ondersteund door de Taalunie.

In het letterenbeleid van de Taalunie staan drie prioriteiten centraal. Ten eerste is dat inhoudelijke reflectie op het letterenbeleid. Daarbij gaat de aandacht vooral uit naar de functies van lezen in onze maatschappij. Een tweede prioriteit is het inventariseren en toegankelijk maken van informatie over letteren. Ten derde stimuleert de Taalunie de totstandkoming van een gezamenlijke Vlaams-Nederlandse leescultuur, onder meer door toekenning van literaire prijzen.

Suriname

Suriname gaat meedraaien in een aantal reguliere activiteiten van de Taalunie, zoals de Taalunieprijzen en de website Taalunieversum. Ook neemt Suriname

de nieuwe spelling op termijn over. Een specifiek accent binnen het beleid komt in Suriname op onderwijs te liggen. Hiervoor wordt een apart meerjarenwerkplan opgesteld. Om dit plan te gaan uitvoeren en om Suriname te betrekken bij lopende Taalunieprojecten, zijn er twee lokale medewerkers in Suriname aangetrokken. Zij zullen ook de organen van de Taalunie ter plaatse ondersteunen.

Advies, beleid, controle en uitvoering

De Taalunie bestaat uit vier organen: het Comité van Ministers, de Interparlementaire Commissie, De Raad voor de Nederlandse Taal en Letteren en het Algemeen Secretariaat. Hieronder staan ze in schema:



Het beleid wordt vastgesteld door het Comité van Ministers: de Vlaamse en Nederlandse bewindslieden voor onderwijs en cultuur, aangevuld met de Surinaamse ambassadeur in Nederland of België. De Interparlementaire Commissie, samengesteld uit tweeëntwintig Nederlandse en Vlaamse volksvertegenwoordigers, controleert het beleid. In Suriname vervult de parlementaire Commissie Onderwijs van de Assemblée de controlerende functie.

Het belangrijkste adviesorgaan van de Taalunie is de Raad voor de Nederlandse Taal en Letteren, die bestaat uit twaalf leden. In Suriname wordt ter aanvulling op deze Raad een commissie van drie deskundigen samengesteld. De beleidsvoorbereiding en uitvoering zijn in handen van het Algemeen Secretariaat. Dit wordt gevormd door ongeveer vijfentwintig medewerkers onder leiding van de algemeen secretaris. Sinds november 2004 vervult Linde van den Bosch deze functie.

3. Taal en taalbeleid binnen het taalgebied en in Europa

Bij de projecten op het gebied van taal is gekozen voor een instrumenteel perspectief: de projecten moeten de (Nederlandstalige) taalgebruiker ten goede komen. Deze aanpak resulteert in een waaier aan activiteiten, met drie duidelijke speerpunten. Ten eerste ondersteunt de Taalunie de ontwikkeling van middelen die de taalgebruiker duidelijkheid kunnen bieden, zoals woordenboeken en grammatica's. Zo is in 2004 hard gewerkt aan de voorbereiding van de nieuwe Woordenlijst Nederlandse Taal, die in oktober 2005 verschijnt. Ten tweede richt de Taalunie zich op het ontwikkelen, beheren en onderhouden van digitale taalbestanden; speerpunten zijn de centrale voor Taal- en Spraaktechnologie en het onderzoeks- en ontwikkelingsprogramma STEVIN. Het derde speerpunt is de samenwerking met Europese organisaties die zich bezig houden met taalbeleid. Het is dan ook verheugend te constateren dat EFNIL, de Europese Federatie van Nationale Taalinstellingen, meegroeit met de Europese Unie.

Woordenlijst Nederlandse Taal

In oktober 2005 verschijnt de nieuwe Woordenlijst Nederlandse Taal. Indertijd is afgesproken dat de Woordenlijst elke tien jaar zou worden bijgesteld en geactualiseerd. Hoewel deze bijstelling beperkt van omvang is, heeft de Taalunie veel geïnvesteerd in de voorbereidingen. Belangrijk in het traject is het Platform Spelling, een overleg van partijen waarmee de Taalunie een samenwerkingsovereenkomst heeft gesloten: woordenboekuitgevers, taaladviesdiensten en leveranciers van hulpmiddelen voor spellingcontrole. De betrokkenheid van deze partners moet het draagvlak voor de bijstelling en actualisering van de Woordenlijst groter maken; bovendien helpt het platform een zo groot mogelijke eenduidigheid op spellinggebied te bereiken. Voor de taalgebruiker betekent deze aanpak dat hij precies weet waaraan hij toe is: alle relevante woordenboeken en spellinggidsen geven dezelfde richtlijnen. Een dergelijke eenduidigheid in de verschillende bronnen is niet eerder vertoond.

Keurmerk

De samenwerkingspartners hebben zich verplicht de nieuwe spellingregels loyaal en volledig te volgen. In ruil daarvoor mogen hun producten een conformiteitskeurmerk dragen, dat aangeeft dat deze producten

conform de nieuwe spelling zijn opgesteld. Uiteraard gaat hieraan een controle vooraf. Er is een embargo op nieuwe uitgaven (over c.q. conform de nieuwe spelling) afgesproken tot 15 oktober 2005; gelijktijdig met de nieuwe Woordenlijst verschijnen dan ook de publicaties van de verschillende uitgevers.

Leidraad

Ook de zogenoemde leidraad in de Woordenlijst wordt herzien. Er is voor gekozen om de leidraad veel meer dan voorheen het karakter van een instructie-tekst te geven, die vooral bedoeld is om taalgebruikers het antwoord op concrete spellingvragen te geven. De leidraad gaat ook instructies bevatten die er eerder niet in stonden, zoals een hoofdstuk over de werkwoordspelling. Voorbeelden, schema's en overzichten zullen de toegankelijkheid vergroten.

Surinaams-Nederlandse woorden

In de nieuwe editie van de Woordenlijst worden 500 Surinaams-Nederlandse woorden opgenomen. Het gaat om woorden die frequent worden gebruikt door de Surinaamse bevolking maar die in Nederland en Vlaanderen niet gebruikelijk zijn.

Taal- en spraaktechnologie

Taal- en spraaktechnologie (TST) maakt het mogelijk om in het Nederlands (of een andere natuurlijke taal) te communiceren met de digitale wereld om ons heen - mondeling of schriftelijk. Denk aan tekstverwerkers met ingebouwde spelling- en grammaticacontrole, vertaalmachines die andersstalige internetdocumenten toegankelijk maken, automatische informatiediensten of spraakgestuurde apparaten.

Op het gebied van TST vervult de Taalunie een verbindende rol tussen Nederland en Vlaanderen. De Taalunie heeft drie belangrijke taken:

- het bijeenbrengen van verschillende partijen op het gebied van TST;
- het onderhoud en beheer van digitale taalhulpmiddelen in de TST-centrale;
- de coördinatie van het STEVIN-programma gericht op de ontwikkeling van nieuwe digitale taalmaterialen

Partijen bijeenbrengen

Om het Nederlands op internationaal niveau blijvend een rol van betekenis te laten spelen, is het van belang dat er voor het Nederlands relevante voorzieningen ontwikkeld worden, zoals vraag-antwoord-systemen, spelling- en stijlcheckers, vertaalhulpmiddelen, voorleessystemen en dicteermodules. Dat is erg duur en daarom is samenwerking tussen verschillende partijen geboden. De Taalunie brengt Nederlandse en Vlaamse partijen uit wetenschap, overheid en bedrijfsleven bij elkaar, en fungeert ook als informatiebron. Een (letterlijk) sprekend voorbeeld was in 2004 café de Balie in Amsterdam die een pratende wc wilde ontwikkelen.

STEVIN

In 2004 ging het STEVIN-project van start. STEVIN (Spraak- en Taaltechnologische Essentiële Voorzieningen In het Nederlands) is een meerjarig onderzoeks- en stimuleringsprogramma dat gezamenlijk door de Vlaamse en Nederlandse overheid wordt gefinancierd. STEVIN wordt gecoördineerd door de Nederlandse Taalunie.

Het doel van het STEVIN-programma is om de taal- en spraaktechnologische componenten te ontwikkelen die nodig zijn voor een goede digitale taalinfrastructuur van het Nederlands. Andere doelstellingen van het programma zijn de bevordering van strategisch onderzoek en het stimuleren van netwerkvorming en kennisoverdracht op het gebied van Nederlandstalige taal- en spraaktechnologie. De resultaten van het STEVIN-programma dragen bij aan de ontwikkeling van bijvoorbeeld een programma voor visueel gehandicapten dat kranten voorleest of van automatische reserverings-systemen.

TST-centrale

De TST-centrale is opgericht om digitale taalmaterialen op een duurzame wijze te onderhouden en beheren. De TST-centrale is ook te beschouwen als een winkel waar belanghebbenden terecht kunnen voor allerlei materialen op het gebied van taal- en spraaktechnologie, zoals gedigitaliseerde geluidsopnamen, teksten, taalcorpora en taalsoftware. Ook materialen die in het STEVIN-project worden ontwikkeld, worden ondergebracht in de TST-centrale. Zo ontstaat er één loket waar iedereen die zich bezighoudt met Nederlandstalige taal- en spraaktechnologie terecht kan.

De TST-centrale heeft niet als doel om zelf toepassingen te ontwikkelen en wil niet concurreren met het bedrijfsleven. Voor een sterke positie van het Nederlands in de digitale informatiemaatschappij is het immers van belang dat veel bedrijven Nederlandstalige toepassingen ontwikkelen.

Op dit moment herbergt de TST-centrale onder andere de volgende digitale taalmaterialen:

- het Corpus Gesproken Nederlands (CGN),
- tweetalige bestanden (onder andere Arabisch, Deens, en Portugees),
- het referentiebestand Nederlands (RBN),
- de lexica van het NL-Translex-project (een project gericht op automatisch vertalen),
- verschillende corpora van het INL, bijvoorbeeld de neologismenlijst van het Algemeen Nederlands Woordenboek (ANW) en de PAROLE-producten,
- de Woordenlijst Nederlandse taal.

De TST-centrale is een initiatief van de Nederlandse Taalunie. De centrale is gehuisvest in het Instituut voor Nederlandse Lexicologie (INL) in Leiden en zijn in 2004 geopende afdeling in Antwerpen.

NL-Translex

De Taalunie heeft samen met partners uit Nederland en Vlaanderen en het bedrijf Systran een systeem voor automatisch vertalen laten ontwikkelen voor de taalparen Nederlands-Engels, Engels-Nederlands, Frans-Nederlands en Nederlands-Frans. NL-Translex is bedoeld als ondersteuning voor vertalers bij overheidsdiensten, in het bijzonder binnen EU-verband. Het systeem bevat op dit moment voornamelijk algemene termen. Voor specifieke toepassingen, bijvoorbeeld op technisch of juridisch gebied, zijn aanvullingen nodig. De Taalunie heeft in 2004 diverse overheidsvertaaldiensten benaderd om het systeem te introduceren en het aan te passen aan hun specifieke vertaalwensen.

In 2005 gaat het eerste project van start, gericht op de Sociale Verzekeringsbank. Systran, de leverancier van NL-Translex, voert de aanpassingen uit en de Taalunie coördineert dit tweejarige project. Daarnaast is de Taalunie in gesprek met Nederlandse en Belgische overheidsdiensten voor verdere aanpassingen van NL-Translex.

Terminologie

Voor instrumenten zoals woordenboeken, vertaalsystemen of spraakherkenners is terminologie nodig. Denk bijvoorbeeld aan juridische vaktermen of vaktermen op het gebied van ICT. De Taalunie investeert op diverse manieren in de Nederlandstalige terminologie.

NedTerm

In 2004 heeft de Taalunie onder de noemer NedTerm een omvangrijke verzameling van informatie over terminologie op internet gepubliceerd. Deze informatie is toegankelijk via de website taalunieversum.org maar ook via een eigen internetadres: www.nedterm.org. Het belangrijkste onderdeel is een bibliografie van lijsten met Nederlandstalige terminologie, die meer dan 4.000 titels bevat. Daarnaast bevat de website algemene informatie over terminologie, terminologische hulpmiddelen, verenigingen op het gebied van terminologie en een agenda.

Als volgende stap wil de Taalunie de beschikbare Nederlandstalige terminologie ontsluiten via de TST-centrale. In 2004 is een haalbaarheidsstudie uitgevoerd waarbij aan leveranciers van terminologie is gevraagd of ze bereid zijn hun terminologiecollecties ter beschikking te stellen. Daarbij is ook onderzocht welke soorten licenties en clausules nodig zijn om de positie van de leveranciers veilig te stellen. In 2005 wil de Taalunie de eerste collecties binnenhalen. NedTerm kan dan één van de virtuele loketten van de TST-centrale worden.

Extractieprogramma

Om te helpen bij het opbouwen van terminologieverzamelingen, wil de Taalunie tot slot een programma laten ontwikkelen dat in staat is om vaktermen op te sporen in digitale teksten (extractieprogramma). Zonder een goed extractieprogramma zou het verzamelen van terminologie te arbeidsintensief en daardoor te duur zijn. Het programma draagt er toe bij dat het Nederlands een volwaardige rol kan spelen in applicaties die gebruik maken van nieuwe technologieën.

Tweetalige woordenboeken

In 2004 zijn vijf grote vertaalwoordenboeken verschenen: Deens-Nederlands, Nederlands-Deens, Portugees-Nederlands, Nederlands-Portugees en Nederlands-

Indonesisch. Ook is de redactie afgerond van de woordenboeken Sranantongo-Nederlands en Nederlands-Sranantongo. Begin 2005 zijn beide vertaalwoordenboeken verschenen.

Voor 2005 staan verder op de rol de tweetalige vertaalwoordenboeken voor de talen Noors en Pools, zowel naar als vanuit het Nederlands. Tot slot staat het woordenboek Nederlands-Romeens voor 2005 op de agenda.

Taaladvieswebsite

Een groeiend aantal bezoekers maakt gebruik van de taaladvieswebsite van de Taalunie; inmiddels Taaladvies.net genaamd. In 2004 stelden 336.000 bezoekers in totaal 16.600 vragen. De taaladviezen worden voortdurend aangevuld; per jaar komen er zo'n 25 adviezen bij. Eind 2004 stonden er meer dan 1200 adviezen online.

In 2005 worden de taaladviezen in overeenstemming gebracht met de spellingherziening én aangevuld met vragen over de inhoud van de herziening. Daarnaast wordt er een nieuwe methodologie ingevoerd voor het behandelen van vragen over taalverschillen tussen noord en zuid. Dit betekent een feitelijke erkenning van verschillen tussen Nederlands-Nederlands en Belgisch-Nederlands.

EFNIL

De Europese Federatie van Nationale Taalinstellingen (EFNIL) bestaat uit genommeerde instellingen die zich bezighouden met zorg, advies en beleid voor de nationale taal of talen van hun land. Het belangrijkste doel van EFNIL is ervoor te zorgen dat door samenwerking taalpolitieke aspecten beter op de *Europese politieke agenda* komen. Een tweede doel is het uitwisselen van informatie en oplossingen over beleidsproblemen.

De Taalunie is medeoprichter van EFNIL en maakt deel uit van het dagelijks bestuur. Door het lidmaatschap beschikt de Taalunie nu over een stevig netwerk van Europese bondgenoten en contacten. Dat maakt snelle gezamenlijk actie mogelijk, bijvoorbeeld als het gaat om de talenregeling binnen de instellingen van de Europese Unie. EFNIL maakt het ook mogelijk om concrete samenwerkingsprojecten op te zetten met andere taalgebieden.

Voor EFNIL was 2004 een belangrijk jaar. De groei van de Europese Unie met tien nieuwe lidstaten betekende immers ook een forse uitbreiding van het aantal potentiële samenwerkingspartners. De conferentie die in 2004 in Parijs werd gehouden, stond dan ook in het kader van de uitbreiding. Met uitzondering van Cyprus waren alle nieuwe lidstaten vertegenwoordigd. Inmiddels zijn de drie Baltische staten met hun taalinstellingen toegetreden tot EFNIL. Ook van buiten de EU is er belangstelling: Noorwegen en IJsland hebben zich geassocieerd met de federatie.

EFNIL staat nu voor de opgave vaste voet aan de grond te krijgen bij de Europese instellingen én bij de nationale overheden. In 2004 was de situatie in de EU instabiel door de vele wisselingen als gevolg van de Europese verkiezingen. Inmiddels is er meer continuïteit; bovendien is er in de nieuwe constellatie een Eurocommissaris met meertaligheid in zijn portefeuille. EFNIL heeft contacten gelegd met de vijf directoraten-generaal die zich bezighouden met taalbeleid. Ook met de fracties en het voorzitterschap van het Europees Parlement worden contacten gelegd. In de komende twee jaar moet EFNIL bewijzen een serieuze gesprekspartner voor deze instanties te zijn. EFNIL heeft niet alleen erkenning nodig, maar ook financiële middelen voor het uitvoeren van projecten.

Inventarisatie van taalwetgeving

In 2004 zijn binnen het kader van EFNIL twee projecten uitgevoerd. Ten eerste een inventarisatie van de taalwetgeving, die is uitgevoerd door de Franse zusterorganisatie. Deze inventarisatie geeft bijvoorbeeld aan of de taal verankerd is in de grondwet, en of er specifieke taalwetgeving is waarin de positie van de taal binnen de overheid of het onderwijs geregeld is. Deze inventarisatie geeft belangrijke informatie, bijvoorbeeld over het omgaan met (officiële) meertaligheid. De resultaten zijn te raadplegen op de EFNIL-website.

In 2005 organiseert de Taalunie opnieuw de conferentie van EFNIL, in samenwerking met de Franstalige gemeenschap van België. Voor deze conferentie, die in Brussel wordt gehouden, zoeken de organisatoren de samenwerking met de Europese Commissie.

European Language Monitor

In 2003 heeft EFNIL het plan opgevat voor een European Language Monitor (ELM) die periodiek de taalsituatie van alle deelnemende landen beschrijft. De ELM kijkt onder andere naar de plaats van de nationale taal in onderwijs, industrie en media. Zo ontstaat er een beeld van de posities van alle talen in Europa en de ontwikkelingen op dat vlak. Deze gegevens dienen als basis voor de evaluatie van gevoerd taalbeleid en de ontwikkeling van nieuw taalbeleid.

In 2004 is de eerste pilot van start gegaan in een aantal landen met één nationale taal. Dit waren Nederland, Frankrijk, Zweden, Italië en Duitsland. In deze landen hebben de bij de EFNIL aangesloten zusterorganisaties van de Taalunie een enquête ingevuld met allerlei vragen over de taalsituatie. De Taalunie heeft de resultaten van deze enquête ondergebracht in een database.

Deze pilot van de Europese Taalmonitor heeft laten zien dat veel interessante informatie over de taalsituatie in Europa kan worden verkregen die belangrijk is voor het beleid op nationaal en op Europees niveau. Het is dan ook de bedoeling om, wanneer EFNIL daarvoor de middelen weet te verwerven, alle lidstaten van de EU te betrekken bij de Taalmonitor.

4. Onderwijs: driesporenbeleid

Het beleid van de Taalunie op onderwijsgebied vormt een aanvulling op het nationale beleid van de Taalunielanden. Het beleid is vooral gericht op stimulering van de samenwerking tussen Nederland, Vlaanderen en – sinds 2005 – Suriname. Drie speerpunten staan hierbij centraal. Ten eerste de ontwikkeling van zogenoemde referentiekaders: basisdocumenten waarin de uitgangspunten en doelen van verschillende vormen van onderwijs zijn beschreven. Ten tweede stimuleert de Taalunie netwerkvorming, bijvoorbeeld de beroepsvereniging van NT2-docenten. Een derde punt is het beschikbaar maken van informatie en documentatie op onderwijsgebied. Het Taalunieversum speelt daarbij een belangrijke rol.

Suriname

Naast de drie speerpunten is er begin 2005 de nodige aandacht geweest voor het onderwijs in Suriname. Ter ere van de toetreding van Suriname heeft de Taalunie in januari 2005 een driedaags openingscongres in Paramaribo gehouden, met als titel *Onderwijs in en van het Nederlands in Suriname*.

Het congres werd namens de regeringen van de drie Taalunielanden bijgewoond door president Venetiaan van de Republiek Suriname, de Nederlandse minister van Onderwijs Van der Hoeven, de Vlaamse voormalig minister van Cultuur van Grembergen en de Surinaamse minister van Onderwijs en Volksontwikkeling Sandriman. De overige 150 deelnemers aan het congres zijn werkzaam in het Surinaamse onderwijs, als leraar, inspecteur, begeleider of lerarenopleider.

Tijdens het congres zijn drie aspecten c.q. lijnen gekozen die in 2005 nader worden uitgewerkt: Nederlands als vak, Nederlands als instructietaal en didactiek en professionalisering van leraren. Voor deze drie aspecten worden in de komende tijd de prioriteiten bepaald. De concrete activiteiten worden uitgewerkt in een meerjarenwerkplan.

Referentiekader geletterdheid

Een belangrijk uitgangspunt van het meerjarenbeleidsplan 2003-2007 van de Taalunie is de aandacht voor sociaal taalbeleid. De centrale vraag hierbij is wat beleidsmakers,

onderwijsvormgevers en andere betrokkenen kunnen doen om taalgebruikers die het Nederlands onvoldoende beheersen, beter te laten participeren en functioneren in de samenleving. Een groep die duidelijk gebaat is bij sociaal taalbeleid wordt gevormd door *laaggeletterden*, zo'n twee miljoen taalgebruikers. In 2004 is een referentiekader over laaggeletterdheid verschenen. Hierin komt aan de orde welke vaardigheden op het gebied van lezen en schrijven mensen minimaal moeten bezitten om aan de Nederlandstalige samenleving te kunnen deelnemen. Ook bevat de tekst voorstellen om de maatschappelijke participatie van laaggeletterden te bevorderen.

De tekst is gepresenteerd en besproken met diverse beleidsmakers in Nederland en Vlaanderen. Daaruit zijn met name de volgende vragen naar voren gekomen:

1. Hoe kan ervoor gezorgd worden dat schoolverlaters voldoende geletterd zijn?
2. Hoe kan laaggeletterdheid eerder en beter worden opgespoord?

De Taalunie tracht een bijdrage te leveren aan de beantwoording van deze vragen.

De Taalunie hecht er sterk aan om de beoogde taalgebruiker nog nadrukkelijker in het vizier te houden bij de totstandkoming van nieuwe referentiekaders. Nieuwe producten moeten gericht zijn op het potentiële gebruik ervan.

Taalforum

Ook in de activiteiten van het Taalforum is de aandacht voor sociaal taalbeleid duidelijk zichtbaar. Het Taalforum is in 2003 opgericht om na te denken over de rol van het onderwijs Nederlands bij het wegwerken van taalachterstanden in het basis- en het voortgezet/secundair onderwijs.

Binnen het Taalforum buigen Nederlandse en Vlaamse experts zich over die rol en onderzoeken ze hoe het onderwijs Nederlands die rol het beste kan vervullen. Ook moet het Taalforum mensen uit het onderwijs hulpmiddelen aanreiken ter bestrijding van taal- en onderwijsachterstand. De doelgroep wordt zo breed mogelijk gedefinieerd als *iedereen die belang stelt in de problematiek van taalachterstand en onderwijs-*

achterstand: van beleidsmakers tot leerkrachten en van studenten tot onderzoekers.

Het eerste concrete resultaat van het Taalforum is een digitaal basisdocument over taalonderwijs en onderwijskansen. Dit document verbindt theoretische beschouwingen met praktische informatie. Het is ingedeeld volgens een vraag-antwoord-stramien, wat gebruikers helpt om snel relevante informatie te vinden. Deze tekst verschijnt in 2005 op het Taalunieversum, en zal continu worden aangevuld met onderzoeksresultaten, standpunten van diverse deskundigen en praktijkvoorbeelden. Ook wordt er een netwerk van betrokken personen en instellingen opgericht, met de bedoeling de uitwisseling van kennis en ideeën te verbeteren, en nieuwe impulsen te geven aan het debat rond onderwijsachterstanden.

Nederlands als tweede taal (NT2) voor volwassenen

Op 1 januari 2005 is het project Maatwerk van start gegaan. Binnen dit project investeert een aantal Nederlandse en Vlaamse organisaties in de ontwikkeling van modellen om beter maatwerk te kunnen leveren aan volwassen cursisten Nederlands als tweede taal. Een metaalbewerker maakt bijvoorbeeld gebruik van andere taalvaardigheden dan een moeder die een kind opvoedt.

Rol van vrijwilligers

Onder de titel *NT2-vrijwilligerswerk onder de loep* is een onderzoek verschenen naar de rol van vrijwilligers bij het ondersteunen van anderstalige volwassenen die Nederlands willen leren. In het NT2-onderwijs zijn veel vrijwilligers actief, en daarom is het van belang te weten hoe je die vrijwilligers het beste kunt ondersteunen in hun taak. Het onderzoek is uitgevoerd op verzoek van het Platform Volwassenenonderwijs NT2. De Taalunie bekijkt samen met het Platform wat de volgende stap zou kunnen zijn om vrijwilligers te ondersteunen.

Toetsdeskundigen

Sinds 2000 wisselt in Taalunieverband een vast netwerk van Nederlandse en Vlaamse deskundigen van gedachten over belangrijke ontwikkelingen op toetsingsgebied. Om de twee jaar komen zij samen, in 2005 wordt een seminar georganiseerd over een bredere kijk op toetsing en assessment: in de onderwijsvernieuwing de laatste jaren

staat de leerder steeds centraler en zijn interactie en (zelf)reflectie kernbegrippen. Toetsing en assessment moeten aansluiten bij deze veranderingen. Een bredere kijk hierop is dus noodzakelijk.

Taalunieversum onderwijs

In 2003 is het onderwijsgedeelte op Taalunieversum volledig herzien. In 2004 is er vooral hard gewerkt aan uitbreiding van de beschikbare informatie.

- In samenwerking met de Stichting Leerplan Ontwikkeling (SLO) heeft de Taalunie een inventarisatie gemaakt van onderzoek op het terrein van onderwijs Nederlands in het basisonderwijs. Deze inventarisatie wordt in 2005 op het Taalunieversum gepubliceerd, zodat docenten gemakkelijk toegang krijgen tot dit soort gegevens. Een dergelijke beschrijving voor het voortgezet/secundair onderwijs is al op het Taalunieversum te vinden.
- Er is een voorziening toegevoegd waarmee concrete vragen van docenten digitaal worden beantwoord. Dit gebeurt in samenwerking met het Informatiecentrum Taal van de KPC Groep.
- Op het Taalunieversum is een Verklarende Woordenlijst Onderwijs te vinden. Deze lijst is in 2004 uitgebreid. Er zijn onder meer specifiek Surinaamse termen in opgenomen. In 2005 wordt de hele woordenlijst verder verbeterd.
- Op de tijdschriftattending voor vaktijdschriften over onderwijs Nederlands zijn inmiddels 2000 mensen geabonneerd.
- Van de hand van het Taalforum verschijnt in 2005 op het Taalunieversum een basistekst over taalonderwijs en onderwijskansen.
- De Taalunie Onderwijsprijs is multimediaal geworden dankzij de toevoeging van luisteropdrachten. De site van de Onderwijsprijs is in overeenstemming gebracht met Taalunieversum.org.

Taalunie Onderwijsprijs

Met de Onderwijsprijs wil de Taalunie interessante initiatieven op het gebied van onderwijs in en van het Nederlands in Nederland en Vlaanderen onder de aandacht brengen. Genomineerde projecten vormen goede voorbeelden die ook andere scholen kunnen stimuleren hun onderwijs te vernieuwen. De Taalunie Onderwijsprijs wordt elke twee jaar uitgereikt aan een

basisschool en een school voor voortgezet/secundair onderwijs. Aan de prijs is een bedrag van 8000 euro verbonden.

In 2004 ging de prijs voor het basisonderwijs naar de De la Reyschool in Den Haag voor *Het Verhalen-Atelier*, een lees- en schrijfproject. In dit project maken de kinderen hun eigen boeken en films. De prijs voor het secundair/voortgezet onderwijs ging naar het leesbevorderingsproject Bazar in Zeeland. Meer dan 2000 leerlingen uit acht vmbo-scholen gaan binnen het kader van dit project bijna wekelijks aan de slag met romans, kranten, tijdschriften, poëzie, strips, film en theater.

Scriptieprijs

Met de Scriptieprijs wil de Taalunie studenten neerlandistiek belonen voor het harde werk dat ze in hun masterscriptie hebben gestoken. De prijs is ook een middel om de kwaliteit van het genoten onderwijs zichtbaar te maken en vormt dus een ondersteuning van de neerlandistiek. De prijs, waaraan een bedrag van 2.250 euro is verbonden, wordt afwisselend uitgereikt voor een scriptie over een letterkundig onderwerp en voor een scriptie op het gebied van taalkunde of taalbeheersing. In 2004 ging de prijs naar Hadewijch Ceulemans (Universiteit Antwerpen) voor haar scriptie *Memorable mystiek. De rationale-passage uit Ruusbroecs Vanden geesteliken tabernakel*.

5. Ruimte voor literatuur

Lezen is in 2005 geen vanzelfsprekendheid meer. Lezen krijgt steeds meer concurrentie van andere media en andere activiteiten. Dit vormt voor de Taalunie aanleiding om onderzoek te doen naar de plaats van lezen in onze maatschappij. Waarom lezen mensen, welke functies vervult het lezen en welke daarvan kunnen ook op een andere manier gerealiseerd worden? De Taalunie is van mening dat inhoudelijke reflectie nodig is om het letterenbeleid goed te kunnen invullen. Die inhoudelijke reflectie vormt dan ook één van de prioriteiten uit het meerjarenbeleidsplan 2003-2007. Een tweede prioriteit is de vaak versnipperde informatie over lezen en literatuur in kaart te brengen en toegankelijk te maken. Ten derde wil de Taalunie een gezamenlijke Vlaams-Nederlandse leescultuur bevorderen, onder meer door toekenning van literaire prijzen. Net als bij haar andere activiteiten stelt de Taalunie ook in het letterenbeleid de taalgebruiker centraal: zijn behoeftes vormen het uitgangspunt voor de projecten op het gebied van literatuur.

Funcities van lezen

De Taalunie vindt het belangrijk om inzicht te krijgen in de functies van lezen in onze maatschappij. Waarom lezen mensen, wat levert het hen op? Zoeken lezers ontroering, ontspanning, verdieping of kennisvermeerdering? Meer inzicht in de functies van lezen is nodig voor inhoudelijke verdieping van het letterenbeleid. Een belangrijke vraag in dit verband is de volgende: hoe verhoudt lezen zich tot bezigheden als tv-kijken, surfen op internet en toneelbezoek? Heeft literatuur een unieke positie ten opzichte van – bijvoorbeeld – digitale media? Nieuwe media worden vaak als een bedreiging gezien voor de positie van lezen, maar wellicht kunnen ze lezen juist goed aanvullen.

Om op deze vragen antwoorden te vinden, publiceert de Taalunie in 2005 een referentiekader over de functies van lezen. Deze tekst zal verspreid worden onder belanghebbenden, zoals fondsen, uitgevers, leraren en universiteiten, die over dit onderwerp zullen debatteren. Vervolgens worden de conclusies uit deze tekst vertaald naar het terrein van letterenbeleid. Wat zijn de beste manieren om het lezen te bevorderen? En hoe kun je leerlijnen voor het onderwijs gaan maken op basis van de doelstellingen van het letterenbeleid?

Onderzoek naar informatie over letteren

Er is veel informatie over Nederlandse letteren beschikbaar, maar die is versnipperd en daardoor moeilijk toegankelijk. De Taalunie wil het belangstellenden gemakkelijker maken om een antwoord te vinden op specifieke vragen. Voorbeelden van zulke vragen zijn: Waar vind ik biografische informatie over Bordewijk? Waar vind ik een overzicht van de Indische romans van Couperus? Welke dichters zijn de laatste tien jaar genomineerd voor een literaire prijs? Welke literatuursamenvattingen zijn geschikt voor gebruik op het vmbo? Daartoe is een onderzoek gestart naar het informatieaanbod, het gebruik daarvan en eventuele lacunes. Dit onderzoek is opgezet in samenwerking met de Erasmus Universiteit in Rotterdam en de Universiteit van Antwerpen. De resultaten daarvan verschijnen in de loop van 2005.

De volgende stap is ontsluiting van al deze informatie. Hierbij wordt uitgegaan van verschillende doelgroepen, bijvoorbeeld leesclubs die achtergrondinformatie zoeken, of scholieren die samenvattingen of recensies van boeken nodig hebben.

Een ander project op dit vlak is het uitbreiden van het letterengedeelte op de Taalunie-site www.taalunieversum.org. Daar moet meer informatie komen te staan voor een algemeen publiek, zoals boekrecensies, informatie over auteurs, enzovoort. De Taalunie is in gesprek met een aantal instellingen over de oprichting van een *Vraagbaak literatuur en lezen* op het Taalunieversum.

Boekenzoeker

Ook de Boekenzoeker is ontworpen om informatie over letteren toegankelijk maken. Het is een internetapplicatie die gebruikers leesadvies geeft. De Boekenzoeker is een initiatief van de Taalunie, en de Stichtingen Lezen in Nederland en Vlaanderen. Op dit moment richt de Boekenzoeker zich op twee groepen: basisschoolleerlingen tussen 8 en 10 jaar en scholieren tussen 15 en 18 jaar.

De scholieren kunnen de Boekenzoeker raadplegen via www.boekenzoeker.org. Deze site is in 2004 ontwikkeld en bevindt zich nog in een experimenteel stadium. Nu geeft de site al een aantal boekentips met behulp van vaste vragen, maar het is de bedoeling dat hij de rol van persoonlijk adviseur gaat vervullen. Op basis van iemands favoriete hobby's, televisieprogramma's, films enzovoort geeft de Boekenzoeker een advies. Hiervoor wordt in 2005 een database ontwikkeld met de gegevens van een groot aantal lezers en hun reacties op de verschillende boeken.

Literatuurgeschiedenis

De opvolger van Knuvelders bekende vierdelige *Handboek tot de geschiedenis der Nederlandse letterkunde* is op komst. De *Knuvelde* is al weer meer dan veertig jaar oud en hard aan vernieuwing toe. De nieuwe literatuurgeschiedenis zal waarschijnlijk uit zeven delen gaan bestaan. In de loop van 2005 worden de eerste twee delen afgerond, die vervolgens begin 2006 uitkomen.

De verschillende delen worden geschreven door dé experts op het gebied van literatuurgeschiedenis. Elke auteur neemt een periode voor zijn of haar rekening, beginnend met de Middeleeuwen en eindigend met de twintigste eeuw. De nieuwe literatuurgeschiedenis is zowel bedoeld voor neerlandici als voor een breder publiek.

Bevordering gezamenlijke leescultuur

Nederlanders en Vlamingen lezen in dezelfde taal en veel boeken worden ook al in beide gebieden gelezen. Toch kan niet in alle opzichten van een gezamenlijke leescultuur worden gesproken. Om verschillende redenen bereiken niet alle boeken die in het taalgebied worden geschreven, de andere kant van de grens. De Taalunie is van mening dat een gezamenlijke leescultuur voor Nederlandse, Vlaamse en Surinaamse lezers een verrijking kan betekenen. Daartoe wil de Taalunie concrete projecten opzetten. Als geassocieerd lid zal ook Suriname in een aantal van deze projecten betrokken worden.

Een belangrijk middel om de literaire cultuur te stimuleren, is de uitreiking van prijzen. Deze prijzen geven uitdrukking aan een gezamenlijke leescultuur. De Taalunie reikt deze prijzen uit aan schrijvers van Nederlandstalige werken in het taalgebied.

Prijs der Nederlandse letteren

Hella Haasse ontving in 2004 uit handen van Koningin Beatrix de Prijs der Nederlandse Letteren, de belangrijkste literaire prijs van het Nederlandse taalgebied. De prijs wordt eenmaal per drie jaar uitgereikt aan een auteur van oorspronkelijk Nederlandstalige literaire werken. De jury was unaniem van oordeel dat Hella Haasse de prijs verdient om de artistieke en menselijke waarde van haar veelzijdige oeuvre, dat bijna zeventig titels omvat in vele literaire genres. Hella Haasse is sinds de instelling van de prijs in 1956 de zeventiende laureaat. Aan de prijs is een bedrag verbonden van 16.000 euro.

Toneelschrijfprijs

De Taalunie Toneelschrijfprijs wordt elk jaar uitgereikt aan een schrijver van een nieuw Nederlandstalig toneelstuk. Het stuk moet in het voorafgaande seizoen voor het eerst opgevoerd zijn. Met de Toneelschrijfprijs wil de Taalunie stimuleren dat Nederlandstalig toneel zich blijft ontwikkelen als een zelfstandig literair genre. In 2004 was de winnaar David van Reybrouck, voor zijn toneelstuk *Die Siel van die Mier*. De jury moest kiezen uit een recordaantal inzenders, ruim honderd. In 2005 organiseert de Taalunie de Toneelschrijfprijs samen met het Theater Instituut Nederland en het Vlaams Fonds voor de Letteren.

Inktaap

De Inktaap is een leesbevorderingsproject voor scholieren uit de hoogste klassen van het voortgezet onderwijs in Nederland en Vlaanderen. Zij beoordelen de inzendingen en bepalen de winnaar van de Inktaap. Er deden in 2004 tachtig scholen mee, en de belangstelling groeit elk jaar. Voor de editie 2005 hebben zich meer dan honderd scholen aangemeld. De Taalunie zoekt dan ook met de andere initiatiefnemers naar een manier om meer scholen de kans te geven deel te nemen.

De genomineerden voor de Inktaap zijn de winnaars van de AKO Literatuurprijs, de Libris Literatuurprijs en de Gouden Uil uit het voorgaande jaar. Hafid Bouazza, Arthur Japin en Chris De Stoop streden in 2005 om de Inktaap. De uiteindelijke winnaar werd *Arthur Japin* met zijn boek *Een schitterend gebrek*. Hij ontving de Inktaap op 17 maart 2005 tijdens een feestelijke slotdag in Rotterdam.

6. Nederlands in de wereld

De belangstelling voor het Nederlands buiten de grenzen is bijzonder groot. In 43 landen aan ruim 220 universiteiten wordt Nederlands op hoofd- of bijvakkniveau onderwezen. In de grensgebieden – de Franstalige Gemeenschap in België, Noord-Frankrijk en de Duitse grensstreek – richt het onderwijs Nederlands zich op leerlingen in het basis en voortgezet/secundair onderwijs en op volwassenenonderwijs.

De buitenlandse universitaire neerlandistiek bevindt zich in een consolidatiefase. Na de grote uitbreidingen van de laatste tien jaar – met name door de politieke verschuivingen in Midden- en Oost-Europa – is de situatie stabiel. De ondersteuning van het onderwijs Nederlands buiten het taalgebied steunt op twee pijlers. Ten eerste ontvangen vakgroepen en universiteiten waar Nederlands wordt onderwezen, subsidies gericht op de situatie ter plaatse. Ten tweede kunnen docenten en studenten Nederlands gebruik maken van centrale voorzieningen, zoals het Certificaat Nederlands als Vreemde Taal en de zomercursussen. Deze zelfde combinatie van decentrale en centrale ondersteuning wordt nu ook toegepast in de grensgebieden.

Speciale relaties onderhoudt de Taalunie met Zuid-Afrika en Indonesië. Met Zuid-Afrika, met elf officiële talen een bij uitstek meertalig land, wisselt de Taalunie expertise uit op het gebied van meertaligheid en taal- en spraaktechnologie. Met Indonesië zijn vergevorderde besprekingen om van het Erasmus Taalcentrum in Jakarta juridisch en rechtspositioneel gezien een dependance van de Taalunie te maken.

Certificaat Nederlands als Vreemde Taal

In 2004 legden in totaal 2061 kandidaten een examen voor het Certificaat Nederland als Vreemde Taal af. Sinds 2003 worden er examens afgenomen in verschillende profielen, zoals toeristische en informele, maatschappelijke, professionele en academische taalvaardigheid. Deze profielen sluiten beter aan bij het Europees Referentiekader (Common European Framework of Reference). Dit referentiekader zal in de toekomst binnen de EU het instrument zijn om nationale en internationale certificaten te positioneren. Dat vergroot de uitwisselbaarheid van examens en certificaten.

Het aantal profielen wordt de komende tijd mogelijk uitgebreid op grond van vragen uit het veld. In 2005 wordt onderzocht of het mogelijk is om aparte profielen te ontwikkelen voor bepaalde beroepsgroepen in Duitsland, Noord-Frankrijk en de Franstalige Gemeenschap in België. Het gaat om profielen voor schoolverlaters die gaan werken en/of (verder) studeren op middelbaar of hoger beroepsniveau en moeten laten zien dat ze het Nederlands voldoende beheersen.

De toetsenbank op de website van het CNaVT (www.cnavt.org) wordt goed gebruikt. In 2004 telde de bank 668 geregistreerde bezoekers. De toetsenbank bevat nu ongeveer 100 toetstaken. Ieder jaar voegen medewerkers van het CNaVT en cursisten zelf zo'n 15 tot 20 toetstaken toe.

Zomercursus

Evenals in de voorgaande jaren zijn in 2004 onder de verantwoordelijkheid van de Taalunie drie zomercursussen voor studenten georganiseerd, in Zeist, Hasselt en Gent. Deze cursussen bieden studenten de gelegenheid om drie weken lang kennis te maken met taal, cultuur, land en volk van Nederland en Vlaanderen. De belangstelling voor de cursussen blijft onverminderd groot. In 2004 namen in totaal 326 studenten deel, maar het aantal belangstellenden lag rond de 600.

In 2005 bestaat de zomercursus Zeist vijftig jaar. Op 1 augustus is een lustrum gepland waarvoor cursisten, docenten en vertegenwoordigers van de organen van de Taalunie uitgenodigd zullen worden. De festiviteiten omvatten een portret van een vooraanstaande Nederlander/Nederlandse met een anderstalige achtergrond, een ontmoeting met een bekende schrijver en een optreden van een cabaretier. Daarnaast verschijnt er ter gelegenheid van het jubileum een publicatie over de geschiedenis van de zomercursus.

Voor de docenten neerlandistiek in het buitenland zijn in 2004 twee cursussen verzorgd. Voor niet-Nederlandstalige deelnemers is evenals andere jaren het Seminarium Nederlands als Vreemde Taal

gehouden. Daarnaast is de themacursus *Nieuwe inzichten in taaltoetsing* verzorgd. In 2005 wordt het aanbod verbreed tot twee vaste cursussen en één wisselende thematische. De tweede vaste cursus (naast het Seminarium) wordt een selectie uit de thematische cursussen van de afgelopen jaren. Deze cursus zal met name aandacht besteden aan didactiek en evaluatie en staat open voor alle belangstellenden, ongeacht de moedertaal. De thematische cursus gaat in 2005 over interculturele competenties.

Onderhoud van de universitaire neerlandistiek

Voor de neerlandistiek in het buitenland is een onderhoudsplan opgesteld. Elk jaar wordt een regio of land onder de loep genomen om te kijken naar de te verwachten ontwikkelingen en eventuele problemen, zodat daar tijdig op ingespeeld kan worden. In 2004 was de blik van de Taalunie gericht op Spanje en Portugal. Dat heeft verschillende concrete voorstellen tot gevolg gehad, zoals:

- het opzetten van een website voor de vakgroepen op het Iberisch schiereiland;
- een aparte zomercursus voor studenten over literatuur;
- ontwikkeling van een specifieke nascholingscursus voor docenten uit Spanje en Portugal;
- beschrijving van een curriculum voor het Nederlands in de bachelors/masters-structuur in Spanje.

Deze voorstellen zullen in 2005 verder uitgewerkt worden.

In 2005 is Frankrijk aan de beurt. De Taalunie heeft inmiddels een inventarisatie gemaakt van de situatie van de universitaire neerlandistiek aldaar. Daaruit blijkt onder meer dat het aantal Franse neerlandici erg beperkt is; de ruggengraat van de neerlandistiek in Frankrijk wordt gevormd door Nederlanders en Vlamingen. Ook op geografisch gebied is de spreiding niet optimaal; de zwaartepunten van de neerlandistiek in Frankrijk beperken zich tot de universiteiten van Lille, Straatsburg en Parijs. In 2005 gaan vertegenwoordigers van de Taalunie hun ideeën over verbetering ter plaatse toetsen.

Erasmus Taalcentrum

De cursussen van het Erasmus Taalcentrum in 2004 werden gevolgd door 1835 personen. Het cursusaanbod is op te delen in

extensieve taalcursussen voor een algemeen publiek, intensieve taalcursussen ter voorbereiding op werk of studie in Europa, bijscholingscursussen voor docenten neerlandistiek en intensieve zomercursussen voor studenten neerlandistiek. Daarnaast vervult het ETC een belangrijke rol in de uitvoering van het Taaluniebeleid in Indonesië.

In september 2005 zal de *Week van het Nederlands* in Jakarta plaatsvinden. Deze week wordt gezamenlijk georganiseerd door het Erasmus Huis, het Erasmus Taalcentrum/Nederlandse Taalunie en de vakgroep Nederlands van de Universitas Indonesia. De week bestaat uit een wetenschappelijk congres ter ere van het 35-jarig bestaan van de vakgroep in Jakarta en verschillende culturele activiteiten in Jakarta, zoals optredens van een zangeres en een voordrachtskunstenaar en vertoning van films.

Verbreding samenwerking met Zuid-Afrika

De samenwerking met Zuid-Afrika is vooral gericht op uitwisseling van expertise op het gebied van meertaligheid en taal- en spraaktechnologie. Door de nauwe verwantschap tussen het Nederlands en het Afrikaans kan veel wat in Nederland en Vlaanderen is opgebouwd, ook voor het Afrikaans gebruikt worden. In 2004 zijn officiële contacten tot stand gebracht tussen Nederland, Vlaanderen en Zuid-Afrika. De drie landen hebben hun bereidheid tot samenwerking uitgesproken, zodat nu kan worden overgegaan naar de concrete invulling ervan.

Bij de samenwerking gaat het in de eerste plaats om projecten op het gebied van taal- en spraaktechnologie. Een centrale plaats daarin wordt ingenomen door de zogenoemde BLARK: Basic Language Resources Kit. De BLARK laat zien welke hulpmiddelen een taal nodig heeft om te kunnen meespelen op de digitale snelweg. Verder heeft Zuid-Afrika veel belangstelling voor de aanpak van de Taalunie van een TST-centrale, waarbij alle relevante materialen op één plaats aanwezig zijn, reëel of virtueel (zie hoofdstuk Taal). Tot slot staat ook uitwisseling van studenten en docenten op het programma.

Nederlands in de grensgebieden

De Taalunie houdt zich actief bezig met het onderwijs Nederlands in de grensgebieden. Dit zijn de Franstalige Gemeenschap in België, de departementen Nord en Pas de Calais in Frankrijk en de deelstaten Noordrijn-Westfalen en Nedersaksen in Duitsland. Met al deze regio's werkt de Taalunie nauw samen ter ondersteuning van het Nederlands in het basis- en voortgezet/secundair onderwijs en volwassenen-educatie. Juist in deze regio's met veel sociaal en economisch verkeer is het belangrijk om kennis te maken met de taal en cultuur van het buurland. Gebleken is ook dat het Nederlands voor leerlingen in deze regio's belangrijk is bij het uitoefenen van hun toekomstige beroep; veel bedrijven in de grensgebieden communiceren in het Nederlands.

Om de samenwerking met de grensgebieden gestalte te geven, sluit de Taalunie overeenkomsten af met de regio's. In aansluiting hierop zet ze concrete projecten op om de leerkrachten in de vier grensgebieden te ondersteunen bij hun werkzaamheden.

In het Noord-Franse Bailleul is een proefproject opgezet om na te gaan of lokale leerkrachten in het basisonderwijs zonder hulp van moedertaalsprekers Nederlands kunnen geven. Een moedertaalspreker inventariseert de problemen en de behoeften van de leerkrachten. Het is de bedoeling om een vorm te vinden waarbij de leerkrachten samen met hun leerlingen het Nederlands ontdekken en leren. Ook het voortgezet/secundair onderwijs krijgt de nodige aandacht in Noord-Frankrijk. Om het aantal docenten met Nederlands als moedertaal te kunnen beperken, onderzoekt de Taalunie bijvoorbeeld samen met de lokale instanties de mogelijkheden om docenten Duits bij te scholen tot docenten Nederlands.

In Duitsland is in 2004 onder andere veel gedaan aan na- en bijscholing voor docenten. Verder zullen in mei 2005 de twee nieuwe profielen van het CNaVT op Duitse scholen getest worden.

Centrale voorziening grensgebieden

Om de ontwikkeling van het onderwijs Nederlands nog meer te stimuleren, heeft de Taalunie een expertisecentrum opgericht voor de grensregio's: het *Centrum voor onderwijs Nederlands in de grensgebieden*. Docenten Nederlands in het basis- en voort-

gezet/secundair onderwijs en in de volwassenen-educatie in de grensgebieden kunnen er terecht voor informatie, documentatie, advies en deskundigheidsbevordering.

In 2004 zijn diverse centrale activiteiten gestart, zoals een project dat twee nieuwe profielen voor het Certificaat Nederlands als Vreemde Taal gaat ontwikkelen. Deze profielen gaan in mei 2005 proefdraaien. Wat deskundigheidsbevordering betreft, heeft het expertisecentrum in het najaar van 2004 het initiatief genomen voor de nascholing *Authentiek lesmateriaal in de klas*. Voor 2005 staan de volgende activiteiten op de agenda:

- een nascholing *Authentiek Luistermateriaal*
- een conferentie voor deskundigen over tweetalig onderwijs
- een nascholing tweetalig onderwijs in de grensgebieden.

In samenspraak met een adviesgroep werkt de Taalunie aan een ontwikkelingsplan en de uiteindelijke inbedding van het expertisecentrum in een – eventueel bestaande – structuur. Ten slotte is een redactieraad opgericht voor de ontwikkeling van een digitaal vakportaal Nederlands in de grensgebieden.

7. Communicatie: bindende factor

Meer en beter communiceren met de taalgebruiker; die gedachte staat centraal in het communicatiebeleid van de Taalunie vanaf 2005. In 2004 bracht een evaluatiecommissie advies uit over de werking en activiteiten van de Taalunie. Deze commissie stelde vast dat de Taalunie goed werk verricht, maar dat meer mensen hiervan mogen weten. Op basis van dit advies is het communicatiebeleid aangescherpt. Dat betekent ook meer aandacht voor communicatie met de doelgroepen van diverse Taalunieprojecten. Deze doelgroepen vormen veelal een brug naar de taalgebruikers: denk bijvoorbeeld aan beleidsmakers, vertegenwoordigers van koepelorganisaties, literair vertalers en medewerkers van de taal- en spraaktechnologische sector. De Taalunie wil de beoogde doelgroepen meer dan voorheen betrekken bij de ontwikkeling en evaluatie van haar projecten.

Voor de externe communicatie maakt de Taalunie gebruik van uiteenlopende middelen. Een centrale plaats in de communicatie wordt ingenomen door het Taalunieversum, de steeds rijker gevulde website van de Taalunie. Ook het digitale tijdschrift Taalschrift bereikt een groeiend publiek. Onder haar meest nauwe relaties verspreidt de Taalunie een knipselkrant met artikelen over taal, onderwijs en letteren. Ten slotte is de Taalunie regelmatig aanwezig op beurzen en evenementen, verspreidt ze diverse folders en publicaties en wordt ze steeds vaker vermeld in artikelen in kranten en tijdschriften als deskundige organisatie op het gebied van de Nederlandse taal.

Taalunieversum

Het Taalunieversum weet een grote en groeiende groep bezoekers aan zich te binden. De site werd in 2004 ruim 120.000 maal per maand bezocht. Het Genootschap Onze Taal verkoos het Taalunieversum tot twee maal toe tot beste algemene taalwebsite. Begin 2005 was de site genomineerd voor de Webwijzer Award voor beste overheidssite.

Het Taalunieversum is in veel opzichten een site voor de taalgebruiker. De site wordt voortdurend actueel gehouden om de taalgebruiker optimaal te informeren en ondersteunen. Publicaties, onderzoeksresultaten en verwijzingen worden systematisch bijgewerkt. Daarnaast geeft

het Taalunieversum toegang tot producten die op initiatief van of met steun van de Taalunie zijn ontwikkeld. Voorbeelden zijn het digitale terminologieloket NedTerm en de lijst Buitenlandse aardrijkskundige namen in het Nederlands. Tot slot kan de taalgebruiker op de site terecht met zijn of haar vragen, bijvoorbeeld op Taaladvies.net of bij de vragenvoorziening over onderwijs Nederlands/NT2.

De website is in 2004 in een aantal opzichten multimediaal geworden: steeds meer onderdelen bevatten beeld en geluid. Zo kunnen bezoekers van de lijst Buitenlandse aardrijkskundige namen in het Nederlands nu ook luisteren naar de uitspraak van de exoniemen. Een ander voorbeeld vormen de praktijkvoorbeelden met luisteropdrachten van de Taalunie Onderwijsprijs.

Taalschrift

Het digitale tijdschrift van de Taalunie, *Taalschrift*, is al sinds 2003 te raadplegen op www.taalschrift.org. In elke aflevering staat een artikel over taal of taalbeleid en een opiniërend stuk waarop lezers kunnen reageren. Taalschrift krijgt ruim 300 bezoekers per dag en heeft ongeveer 1200 abonnees. De Taalunie wil deze aantallen verhogen door onder andere aan de hand van het thema gericht organisaties en verenigingen van taalgeïnteresseerden te betrekken bij bepaalde afleveringen van Taalschrift. Zo wil de Taalunie de discussie over taal en taalbeleid een extra impuls geven.

Knipselkrant

Bijna 300 relaties van de Taalunie zijn abonnee van de digitale knipselkrant. Dit is een digitaal overzicht van artikelen op het gebied van taal, taalonderwijs en letteren uit Nederlandse, Vlaamse en Surinaamse dag- en weekbladen. De lezers hebben toegang tot de volledige artikelen. In 2004 is het bronnenbestand uitgebreid met Vlaamse en Surinaamse bronnen en in 2005 is het aanzienlijk uitgebreid met Nederlandse bronnen. In 2005 is tevens de publicatiewijze van de Knipselkrant vernieuwd waardoor zowel de actualiteit als de gebruiksvriendelijkheid ervan zijn toegenomen.

Deskundige organisatie

Zoals elk beleid moet ook taalbeleid steunen op een algemene maatschappelijke consensus. Kennis, opinievorming en discussie zijn dan ook van fundamenteel belang voor het functioneren van de Taalunie. De Taalunie ontwikkelt zich langzamerhand tot dé instantie waar taalgebruikers, veldinstanties en beleidsmakers zich kunnen informeren over alle maatschappelijke aspecten van de Nederlandse taal. In de toekomst zal de Taalunie ook zelf vaker actuele informatie presenteren. Daarbij valt te denken aan informatie over het gebruik van het Nederlands in verschillende sectoren van de samenleving, de kennis van het Nederlands in het buitenland en cijfers over het lees- en schrijfgedrag. De verwachting is dat een actieve verspreiding van kennis het discours over taalbeleid bevordert.

Databank Nederlands

De Taalunie gaat in 2005 van start met de invoering van een *Databank van het Nederlands*. In deze databank gaat de Taalunie periodiek een aantal feiten, cijfers en meningen over het Nederlands verzamelen. Denk daarbij aan gegevens over aantallen sprekers, gebruik van het Nederlands in onderwijs, bedrijfsleven en media en het gebruik van Nederlands als vreemde of als tweede taal. Deze gegevens zijn interessant voor het grote publiek, maar zullen ook bruikbaar zijn voor de Taalunie als bouwstenen voor beleidsontwikkeling en -evaluatie.

De databank biedt ook informatie om taalgebruikers bewuster te maken van hun taal. Hoe gaan we bijvoorbeeld verder met onze taal, wat zijn de ontwikkelingen voor de toekomst en kunnen of willen we die sturen? En hoe staat het in het buitenland? Ook kunnen in de databank meningen van de taalgebruikers worden opgenomen. Hoe kijkt de taalgebruiker bijvoorbeeld aan tegen het toenemend gebruik van het Engels in onze taal? En wat vindt hij van de onderwijssituatie? Op 9 september 2005, bij haar 25-jarig bestaan, wil de Taalunie gegevens uit deze *Databank van het Nederlands* presenteren.

Taalunie 25 jaar

Op 9 september 2005 is het 25 jaar geleden dat het Taalunieverdrag is ondertekend. Hoewel er geen grote festiviteit is gepland,

wil de Taalunie deze dag niet zomaar voorbij laten gaan. Bovendien valt het 25-jarig jubileum samen met verschillende andere mijlpalen:

- De nieuwe en geactualiseerde Woordenlijst Nederlandse Taal verschijnt in het najaar.
- De Zomercursus Nederlandse taal en cultuur, die jaarlijks in Zeist gehouden wordt, bestaat komende zomer 50 jaar.

Zoals hierboven al vermeld, streeft de Taalunie ernaar om op haar verjaardag gegevens uit de *Databank van het Nederlands* te presenteren. Daarnaast zal het Taalunieversum memoreren wat 25 jaar Taalunie en taalbeleid voor de taalgebruiker heeft opgeleverd.

Bijlage 1:

Begroting 2005 versus herziene begroting 2004

(bedragen in €)

Inkomsten	2004	2005
Bijdragen Nederland	5.625.000	5.664.000
Bijdragen Vlaanderen	3.078.000	3.100.000
Royalty's	22.000	22.000
Overige inkomsten	549.194	615.576
Totaal inkomsten	9.274.194	9.401.576
Uitgaven		
Apparaatskosten	1.024.594	978.933
Communicatie	345.000	381.141
Interne en externe vertegenwoordiging	263.900	310.186
Werkvelden:		
Taal	2.686.800	2.617.022
Onderwijs binnen het taalgebied	268.800	263.245
Neerlandistiek extra muros	1.085.000	1.283.470
Idem, bijzondere geografische samenwerkingsverbanden	738.200	876.493
Idem, centrale ondersteuning	1.221.200	1.062.716
Niet-universitair onderwijs Nederlands in de grensgebieden	576.200	564.292
Literatuur, boeken en lezen	984.500	1.021.018
Saldo personele doorbelasting werkvelden	0	43.060
Reservefonds ¹	80.000	0
Totaal uitgaven	9.274.194	9.401.576

¹ Het betreft een financiële reserve voor het opvangen van toekomstige niet-begrote meeruitgaven in de nieuwe meerjaren-begrotingsperiode 2003 - 2007.

Detail uitgaven	2004	2005
------------------------	-------------	-------------

1. Apparaatskosten		
<hr/>		
1.1	Algemeen Secretariaat	
	Personeelskosten	741.144
	Materiële kosten	146.900
	Projecten Algemeen Secretariaat	46.850
		934.894
<hr/>		
1.2	Comité van Ministers / Voorbereidend Overleg	26.700
<hr/>		
1.3	Interparlementaire Commissie	23.000
<hr/>		
1.4	Raad voor de Nederlandse Taal en Letteren	40.000
<hr/>		
Totaal apparaatskosten		1.024.594
		978.933
<hr/>		
2. Communicatie		
<hr/>		
2.1	Communicatiebeleid	95.600
<hr/>		
2.2	Communicatie activiteiten	102.950
<hr/>		
2.3	Communicatie materialen	146.450
<hr/>		
Totaal communicatie		345.000
		381.141
<hr/>		
3. Interne en externe vertegenwoordiging		
<hr/>		
3.1	Ondersteuning interne organisaties	139.200
<hr/>		
3.2	Subsidiesystematiek relevante externe organisaties	124.700
<hr/>		
Totaal interne en externe vertegenwoordiging		263.900
		310.186
<hr/>		
4. Werkvelden		
<hr/>		
4.1	Taal	
	Algemeen	16.200
	Taal- en spraaktechnologie	680.000
	INL-projecten	1.672.500
	Spelling	40.000
	Taalzorg en taaladvisering	126.900
	Projecten terminologie	109.500
	Europese Federatie van Nationale Taalinstituten (EFNIL)	41.700
		2.686.800
		2.617.022

4.2	Onderwijs binnen het taalgebied		
	Algemeen	20.300	16.330
	Projecten regulier onderwijs	141.600	149.230
	Projecten volwassenenonderwijs	77.500	71.075
	Projecten neerlandistiek	29.400	26.610
		268.800	263.245
4.3	Neerlandistiek extra muros		
	Nem algemeen	1.085.000	1.283.470
		1.085.000	1.283.470
4.4	Neerlandistiek extra muros bijzondere geografische samenwerkingsverbanden		
	Algemeen	6.250	0
	Indonesië (incl. Erasmus Taalcentrum)	674.450	680.525
	Suriname	52.500	77.443
	Verbreiding beleid neerlandistiek Zuid-Afrika	5.000	118.525
		738.200	876.493
4.5	Neerlandistiek extra muros centrale ondersteuning		
	Algemeen	11.250	11.105
	Certificaat Nederlands als Vreemde Taal	276.000	256.328
	Steunpunt Nederlands als Vreemde Taal	89.100	122.328
	Materialen tbv. Nem	83.500	46.082
	Zomercursussen studenten	462.500	369.117
	Bij- en nascholingscursussen docenten	103.850	109.592
	NTU-beurzen	195.000	148.164
		1.221.200	1.062.716
4.6	Niet-universitair onderwijs Nederlands in de grensgebieden		
	Projecten niet-universitair onderwijs Nederlands algemeen	28.700	11.212
	Onderwijs Nederlands in grensgebieden	547.500	553.080
		576.200	564.292
4.7	Literatuur, boeken en lezen		
	Projecten inhoudelijke verankering van doelstellingen voor het beleid van literatuur en lezen	193.450	120.818
	Informatie- en mediatieprojecten	<	132.220
	Elektronisch beschikbaar stellen van literaire teksten (DBNL)	294.500	293.904
	Literatuurgeschiedenis	7.700	5.904
	Opleiding literair vertalen	264.000	263.740
	Projecten ter bevordering van een gezamenlijke leescultuur	134.350	67.952
	Inktaap	<	85.000
	Taalunie toneelschrijfprijs (incl. drama en media)	67.500	33.480
	Prijs Nederlandse Letteren	23.000	18.000
		984.500	1.021.018
5.	Saldo personele doorbelasting werkvelden	0	43.060
6.	Reservefonds	80.000	0
	Totaal detail uitgaven	9.274.194	9.401.576

Bijlage 2:

Besluiten van het Comité van Ministers in 2004

Besluit van het Comité van Ministers van de Nederlandse Taalunie houdende de benoeming van de jury voor de Prijs der Nederlandse Letteren 2004, februari 2004

Het Comité van Ministers van de Nederlandse Taalunie

- gelet op de overdracht per 1 januari 1986 van de Prijs der Nederlandse Letteren aan de Nederlandse Taalunie
- gelet op zijn besluit van 10 mei 1988 inzake de vaststelling van het reglement van de Prijs der Nederlandse Letteren
- gelet op zijn besluit van 13 oktober 2003 inzake een wijziging van het reglement van de Prijs der Nederlandse Letteren
- gelet op de voordracht van de Raad voor de Nederlandse Taal en Letteren van 11 november 2003

besluit

1a. te benoemen tot voorzitter van de jury voor de Prijs der Nederlandse Letteren:

J. Deleu

1b. te benoemen tot leden van de jury voor de Prijs der Nederlandse Letteren:

G. Buelens, R. Gianotten, J. Van der Horst, E. Leijnse, M. Meijer, L. Missine

1c. te benoemen tot secretaris:

L. Vannyvel

2. afschrift van dit besluit en van het eerder genoemd besluit inzake de vaststelling van het reglement van de Prijs der Nederlandse Letteren toe te zenden aan de genoemde personen

3. afschrift van dit besluit te doen plaatsen in het Belgisch Staatsblad en in de Nederlandse Staatscourant

4. de Algemeen Secretaris van de Nederlandse Taalunie te belasten met de uitvoering van dit besluit.

Besluit Comité van Ministers over de werving van een nieuwe algemeen secretaris, Brussel/ Den Haag, 26 april 2004

Het Comité van Ministers besluit om een selectiecommissie bestaande uit vertegenwoordigers van de vier leden van het Comité van Ministers en ondersteund door de algemeen secretaris te belasten met de werving van een nieuwe algemeen secretaris.

Als leden worden benoemd:

Ludy Van Buyten, waarnemend secretaris-generaal Onderwijs Vlaanderen (voorzitter); Koos van der Steenhoven, secretaris-generaal Onderwijs, Cultuur en Wetenschap Nederland; Jos Van Rillaer, directeur-generaal Cultuur Vlaanderen; Judith van Kranendonk, directeur-generaal Cultuur en Media Nederland; Koen Jaspaert, algemeen secretaris (secretaris van de commissie).

De selectiecommissie krijgt de volgende opdrachten:

1. na consultatie van het personeelscomité van het Algemeen Secretariaat het profiel vastleggen voor de functie en de functievereisten;
2. na instemming van de leden van het Comité van Ministers met het profiel een op dit profiel gebaseerde openbare vacaturemelding laten uitgaan;
3. na een of meer gespreksrondes met mogelijke kandidaten komen tot een beargumenteerde voordracht van kandida(a)t(en) die men geschikt acht. De commissie zal zich laten bijstaan door een extern selectiebureau. Het Comité van Ministers zal bij instemming met de voordracht het advies inwinnen van de Raad voor de Nederlandse Taal en Letteren. Ook zal de beoogde kandidaat een kennismakingsgesprek voeren met een afvaardiging van het personeel van het Algemeen Secretariaat. Daarna zal zo spoedig mogelijk de officiële benoeming plaatsvinden.

Besluitenlijst 60ste vergadering van het Comité van Ministers, Breda, 26 april 2004

1. Besluit van het Comité van Ministers over conceptactieplan 2005 en conceptbegroting 2005

Het Comité van Ministers stelt de conceptbegroting 2005 van de Nederlandse Taalunie vast en keurt het conceptactieplan 2005 goed. De conceptbegroting is opgebouwd uit 8.764.000 euro bijdragen en 637.576 euro overige inkomsten. Van de bijdragen wordt 5.664.000 euro ter beschik-

king gesteld door het Nederlandse ministerie van Onderwijs Cultuur en Wetenschap en 3.100.000 euro door het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap. Beide ministeries reserveren dit bedrag voor het werkjaar 2005 alvast op hun begroting. Het conceptactieplan en de conceptbegroting 2005 van de Nederlandse Taalunie worden voor commentaar voorgelegd aan de Raad voor de Nederlandse Taal en Letteren en de Interparlementaire Commissie.

2. Besluit van het Comité van Ministers over de uitkomsten van de evaluatie van de Nederlandse Taalunie

Het Comité van Ministers heeft met grote belangstelling kennis genomen van het rapport van de evaluatie van de Nederlandse Taalunie 'Zorg voor de taal' dat op 28 januari 2004 door de evaluatiecommissie werd aangeboden. Het Comité is verheugd over de algemene conclusie van de commissie dat de Nederlandse Taalunie goed werk voor het Nederlands verricht. Het Comité heeft een aantal aanbevelingen van de commissie die nog tot verbeteringen kunnen leiden besproken:

1. De positie van het Nederlands in Europa

Het Comité van Ministers herkent de tevredenheid van de evaluatiecommissie over het voortreffelijke werk dat de Nederlandse Taalunie binnen het werkveld taal verricht. Toch noemt de commissie ook een zeer belangrijk aandachtspunt: de positie van het Nederlands in Europa. Het Comité is van mening dat de huidige beleidslijn van de Nederlandse Taalunie versterkt voortgezet dient te worden. In dat beleid staat de ontwikkeling van een meertalig beleid voor Europa samen met de andere taalgebieden centraal. De leden van het Comité van Ministers zullen over dit onderwerp contact opnemen met de ministers die verantwoordelijk zijn voor het buitenlandbeleid.

2. Letteren

Het Comité van Ministers erkent dat de samenwerking op het terrein van de letteren zou kunnen verbeteren. Het voelt zich gesteund door het oordeel van de evaluatiecommissie dat de recente besluitvorming over een gezamenlijk letterenbeleid van oktober 2003 eerst ten volle geïmplementeerd moet worden. De Taalunie richt zich daarin op de inhoudelijke verankering van een beleid voor lezen en literatuur dat de lezer als uitgangspunt neemt. Voor discussies over andere perspectieven van samenwerking, bijvoorbeeld een stra-

tegie van het letterenbeleid gericht op het buitenland, zal in de toekomst ruimte zijn. De reactie van het Comité van Ministers op het advies van de Raad voor de Nederlandse Taal en Letteren over een gezamenlijk letterenbeleid van februari 2004 sluit hierbij aan: Het Comité zal ter voorbereiding van het meerjarenbeleidsplan 2008-2012 de meer principiële vragen over het gezamenlijke letterenbeleid op de agenda plaatsen.

3. Onderwijs van en in het Nederlands

Het Comité van Ministers voelt zich gesteund door de conclusie van de commissie dat de ondersteuning van de neerlandistiek buiten het taalgebied door de Nederlandse Taalunie een duidelijke meerwaarde biedt. De belangstelling voor Nederlands aan universiteiten en hogescholen in Europa is de afgelopen jaren toegenomen. De Taalunie zal ook in de toekomst een beleid blijven voeren dat is gericht op ondersteuning en versterking van leerstoelen op plaatsen waar daaraan een duidelijke behoefte bestaat.

De rol van de Nederlandse Taalunie in het onderwijs binnen het taalgebied is noodzakelijkerwijs beperkter. Zowel in Vlaanderen als in Nederland wordt de autonomie van het onderwijs als een belangrijk goed ervaren. Daarnaast ligt de bevoegdheid voor het onderwijs in Nederland en Vlaanderen in eerste instantie bij de ministers van onderwijs. Van de complementaire activiteiten van de Taalunie zal dan ook een meerwaarde naar het onderwijsveld uit moet gaan. De aanbeveling van de commissie om voor een nieuwe beleidsperiode een meer expliciete visie te definiëren op de complementaire rol die de Taalunie op dit terrein kan vervullen, zal een uitdaging zijn.

4. Communicatie

Het Comité van Ministers onderschrijft de conclusie van de evaluatiecommissie dat de communicatie van de Taalunie versterkt dient te worden. Het Comité geeft het Algemeen Secretariaat opdracht om te onderzoeken hoe de communicatie verbeterd en geïntensiveerd kan worden.

5. Kwaliteitsbewaking

Het Comité van Ministers staat achter de idee van de evaluatiecommissie dat een structurele evaluatie over iedere meerjarenbeleidsperiode geïntroduceerd moet worden. Het Comité geeft het Algemeen Secretariaat opdracht om in samenwerking met de departementen de procedure voor deze evaluatie uit te werken. De proce-

dure zal bestaan uit een zelfevaluatie door het Algemeen Secretariaat, gevolgd door een weging van de uitkomsten van deze evaluatie door een visitatiecommissie. De visitatiecommissie doet op grond van haar bevindingen aanbevelingen voor de nieuwe meerjarenbeleidsperiode. Ook de parameters op basis waarvan de evaluatie zal plaatsvinden, dienen in de procedure uitgewerkt te worden. De uitkomsten van de evaluatie moeten steeds tijdig beschikbaar zijn om rekening mee te kunnen houden bij de voorbereiding van het volgende meerjarenbeleidsplan.

6. Activiteiten van het Comité van Ministers
Het Comité van Ministers heeft de aanbevelingen van de commissie over zijn eigen werkzaamheden ter harte genomen en het Algemeen Secretariaat en de betrokken ambtenaren van de departementen opdracht gegeven hieraan in de mate van het mogelijke uitvoering te geven.

7. Rolverdeling en verantwoordelijkheden van het Algemeen Secretariaat ten opzichte van de onderscheiden werkvelden
In navolging van het advies van de commissie verzoekt het Comité van Ministers de algemeen secretaris om voor de najaarsvergadering 2004 een voorstel voor te bereiden waarin de gevraagde positionering wordt geschetst.

Alvorens over de overige aanbevelingen in het rapport een standpunt in te nemen, wenst het Comité eerst de reactie van de Raad voor de Nederlandse Taal en Letteren en het gesprek met de Interparlementaire Commissie over het rapport af te wachten.

3. Besluit van het Comité van Ministers over het advies van de Raad voor de Nederlandse Taal en Letteren inzake taalvariatie

Het Comité van Ministers heeft met belangstelling kennis genomen van het adviesrapport 'Variatie in het Nederlands. Eenheid in verscheidenheid' van de Raad voor de Nederlandse Taal en Letteren. Het onderschrijft op hoofdlijnen de in het rapport geformuleerde uitgangspunten. Het komt tot de conclusie dat vele aanbevelingen reeds in lopende activiteiten van de Nederlandse Taalunie zijn opgenomen. Er zal worden nagegaan in welke andere activiteiten dit variatieperspectief verder een rol dient te spelen. Daarbij wordt in het bijzonder gelet op de integratie van het Surinaams-Nederlandse perspectief. Dat er

een Nederlands-Vlaams institutioneel kader voor variatieonderzoek tot stand moet worden gebracht, acht het Comité van Ministers niet in de eerste plaats op de weg van de Taalunie liggen. Ten slotte onderschrijft het Comité de zinvolheid van een gerichte campagne die waardering van taalgebruikers ten opzichte van taalvariatie bevordert. Het Comité zal in overweging nemen of hiervoor binnen het communicatiebeleid van de Taalunie ruimte kan worden geschapen.

4. Besluit van het Comité van Ministers over het advies van de Raad voor de Nederlandse Taal en Letteren over Nederlands-Vlaams letterenbeleid

Het Comité van Ministers dankt de Raad voor zijn uitgebreide advies over Nederlands-Vlaams letterenbeleid, en besluit om de Raad als volgt te antwoorden: Het Comité heeft een begin gemaakt met de uitwerking van een gezamenlijk letterenbeleid voor de periode 2003-2007. Het op 13 oktober 2003 vastgestelde Taalunie-meerjarenbeleid letteren is gericht op de inhoudelijke verankering van het beleid voor lezen en literatuur, de ontwikkeling van informatie- en mediatievoorzieningen en de stimulering van een gezamenlijke leescultuur. Bij de uitvoering van dit beleid speelt de Taalunie een centrale rol. In de komende jaren wordt langs deze lijnen verder gewerkt.

De Raad heeft in zijn advies de vraag opgeworpen naar de invulling van de integratiedoelstelling in het letterenbeleid en, in het verlengde daarvan, de invulling ervan op de verschillende deelterreinen. Dit vraagt om een zorgvuldiger beoordeling en een meer uitgebreide gedachteswisseling dan in het tijdsbestek tussen de ontvangst van het advies en de vergadering van het Comité plaats kon vinden. Het Comité is bovendien gehouden aan de Nederlandse en Vlaamse en gezamenlijke beleidscycli en moet nagaan op welke wijze en op welk moment eventuele besluitvorming ingepast zou kunnen worden. Het plaatst daarom de verdere gezamenlijke beleidsontwikkeling in de voorbereiding van het volgende meerjarenbeleidsplan 2008-2012. Dat is ook in overeenstemming met het voorstel van de Raad om een gefaseerde aanpak te volgen.

Concreet zal het Comité de volgende stappen nemen op het terrein van de letteren:

- Tijdens de huidige meerjarenbeleidsperiode 2003-2007 wordt het in 2003 vastgestelde beleid uitgevoerd. Daarmee kan

al een substantiële vooruitgang geboekt worden op het werkkterrein letteren.

- De meer principiële vragen over het gezamenlijk letterenbeleid zal het Comité op de agenda plaatsen als aanloop tot de beleidsontwikkeling voor de volgende meerjarenbeleidsperiode. Over de integratiedoelstelling zal in de vergadering van oktober 2004 een gedachtewisseling plaatsvinden die perspectief moet bieden op een realistische aanpak van het gezamenlijke letterenbeleid in de periode 2008-2012.
- Het Comité zal tegelijkertijd het initiatief nemen om de procedures rond de ontwikkeling en implementatie van het gezamenlijk letterenbeleid in de toekomst te verhelderen. Het gaat daarbij primair om het beter in beeld brengen van de afzonderlijke en gezamenlijke beleidscycli van Nederland en Vlaanderen en het verhelderen van de rol van en van de samenwerking tussen de verschillende spelers in het letterenveld. Het Comité wil voor de najaarsvergadering een en ander in kaart hebben gebracht.

Het Comité zal niet op alle afzonderlijke aanbevelingen in het rapport in kunnen gaan, maar de hoofdlijnen van het rapport en het advies van de Raad zullen als referentiepunt dienen bij de beraadslagingen. Na de najaarsvergadering zal het Comité de Raad op de hoogte brengen van de voortgang en verdere stappen.

Tot slot nodigt het Comité de Raad uit om van zijn kant na te denken hoe hij zijn adviesagenda beter kan afstemmen op de politieke agenda's van (de leden van) het Comité van Ministers. Dit advies en het rapport van de evaluatiecommissie van de Taalunie Zorg voor de taal geven aanleiding om na te gaan op welke wijze een meer op de politieke agenda's afgestemde planning de doeltreffendheid van de raadsadviezen kan vergroten.

5. Besluit van het Comité van Ministers over de statutenwijziging van de Raad voor de Nederlandse Taal en Letteren

Het Comité van Ministers gaat akkoord met het voorstel tot statutenwijziging van de Raad voor de Nederlandse Taal en Letteren van 6 november 2003 en stelt de nieuwe statuten van de Raad vast. De zorg voor de samenstelling van de volgende edities van de Woordenlijst Nederlandse taal wordt daarmee opgedragen aan de Raad voor de Nederlandse Taal en Letteren, met behoud

van de verantwoordelijkheid van het Comité van Ministers.

Voor de inhoudelijke ondersteuning van de samenstelling van volgende edities van de Woordenlijst belast de Raad voor de Nederlandse Taal en Letteren de reeds bestaande Werkgroep Spelling, die vroeger onder de Taaladviescommissie ressorteerde. De Werkgroep Spelling ressorteert voortaan onder de Raad voor de Nederlandse Taal en Letteren.

6. Besluit van het Comité van Ministers over het derde voortgangsrapport van de Werkgroep Spelling van de Raad voor de Nederlandse Taal en Letteren

Het Comité van Ministers heeft kennis genomen van de derde lijst met aanvullingen, aanpassingen en correcties aan de Woordenlijst Nederlandse taal 1995 ter voorbereiding van de tweede editie door de Werkgroep Spelling van de Raad voor de Nederlandse Taal en Letteren en zal de werkgroep meedelen aan welke voorstellen het instemming verleent.

Het Comité van Ministers gaat bovendien akkoord met het advies van de Werkgroep Spelling inzake de leidraad en stemt daarom in met het principe van een geheel nieuwe tekst. Het geeft de algemeen secretaris opdracht om een auteur aan te zoeken en met hem of haar afspraken te maken over de nieuwe tekst.

Besluit van het Comité van Ministers van de Nederlandse Taalunie houdende de aanduiding van de laureaat van de Prijs der Nederlandse Letteren 2004, 30 juni 2004

Het Comité van Ministers van de Nederlandse Taalunie, gelet op

- de overdracht per 1 januari 1986 van de Prijs der Nederlandse Letteren aan de Nederlandse Taalunie,
 - zijn besluit van 10 mei 1988 inzake de vaststelling van het reglement van de Prijs der Nederlandse Letteren,
 - zijn besluit van 13 oktober 2003 tot herziening van het reglement van de Prijs der Nederlandse Letteren,
 - de voordracht door de jury voor de Prijs der Nederlandse Letteren 2004,
- besluit om tot laureaat voor de Prijs der Nederlandse Letteren 2004 uit te roepen:
Hella S. Haasse

Besluitenlijst 61e vergadering van het Comité van Ministers, Breda, 11 oktober 2004

1. Besluit van het Comité van Ministers over het actieplan 2005 en de begroting 2005

Het Comité van Ministers stelt het Actieplan en de begroting 2005 van de Nederlandse Taalunie vast. 2005 is het derde jaar waarin uitvoering wordt gegeven aan het Meerjarenbeleidsplan 2003-2007. De inhoudelijke prioriteiten waaraan in dit meerjarenbeleidsplan gewerkt wordt, worden in het Actieplan 2005 verder geconcretiseerd:

1. ondersteuning van het onderwijs Nederlands in het buitenland;
 2. beheer en onderhoud van digitale taalkundige materialen;
 3. sociaal taalbeleid en het gebruik van ICT in het onderwijs Nederlands binnen het taalgebied;
 4. de ontwikkeling van een meer gemeenschappelijk letterenbeleid.
- De begroting 2005 van de Nederlandse Taalunie is samengesteld uit euro 8.764.000 bijdragen en euro 637.576 overige inkomsten.
 - Van de bijdragen wordt euro 5.664.000 ter beschikking gesteld door het Koninkrijk der Nederlanden en euro 3.100.000 door de Vlaamse Gemeenschap.
 - Opdat de Taalunie aan haar verplichtingen zou kunnen voldoen, zullen de bijdragen door het Koninkrijk der Nederlanden en door de Vlaamse Gemeenschap conform de 'Regeling Financieel Beheer van de Nederlandse Taalunie' worden overgeschreven.

2. Besluit van het Comité van Ministers over de nadere standpuntbepaling over uitkomsten evaluatie Nederlandse Taalunie op basis van reacties RNTL en IPC

Het Comité van Ministers heeft met dank kennis genomen van de reactie van de Raad voor de Nederlandse Taal en Letteren en de Interparlementaire Commissie op de uitkomsten van de evaluatie van de Nederlandse Taalunie. Het Comité van Ministers constateert dat de bevindingen van de Raad en de Interparlementaire Commissie overeenkomen met de standpunten van het Comité van Ministers, zoals vastgelegd in de besluitenlijst van de 60e vergadering van het Comité. Het verheugt het Comité dat de Raad en de IPC de intentie hebben uitgesproken om naar aanleiding van de aanbevelingen van de evaluatiecommissie

die betrekking hebben op de werking van beide organen, de eigen werkwijze kritisch te zullen bekijken en de bereidheid hebben aangegeven om stappen te nemen die de werkwijze kunnen verbeteren. Het Comité van Ministers is ervan overtuigd dat dit de gehele werking van de Nederlandse Taalunie ten goede zal komen. Het Comité van Ministers ziet in de reacties van de Raad en de IPC geen aanleiding tot een nadere standpuntbepaling.

3. Besluit van het Comité van Ministers over het vierde voortgangsrapport van de Werkgroep Spelling van de Raad voor de Nederlandse Taal en Letteren

Het Comité van Ministers heeft kennis genomen van de vierde lijst met aanvullingen, aanpassingen en correcties aan de Woordenlijst Nederlandse taal 1995 ter voorbereiding van de tweede editie door de Werkgroep Spelling van de Raad voor Nederlandse Taal en Letteren en zal de werkgroep meedelen aan welke voorstellen het instemming verleent.

4. Besluit van het Comité van Ministers over subsidie Institut Néerlandais Parijs

Het Comité van Ministers besluit de lessen Nederlands van het Institut Néerlandais met ingang van 2004 te subsidiëren voor een bedrag van euro 17.000 per jaar. Het bedrag zal jaarlijks worden geïndexeerd, volgens de door de Nederlandse Taalunie gehanteerde indexatiesystematiek. Het toegekende bedrag is gebaseerd op het eerder (1998) toegekende jaarlijkse subsidiebedrag van f 30.000 (euro 13.700) en is gecorrigeerd voor loon- en prijsstijgingen sinds 1998. De subsidie wordt toegekend tot de afloop van huidige meerjarenbeleidsperiode 2003-2007 die op 31 december 2007 eindigt. Bij de voorbereiding van het nieuwe meerjarenbeleidsplan wordt in het licht van het dan vast te stellen beleid bekeken of de subsidie na 2007 wordt voortgezet. De beoordeling van een eventuele nieuwe aanvraag en de wijze van verstrekking voor de periode na 2007 wordt ingepast in de reguliere systematiek van de Nederlandse Taalunie.

**Besluit van het Comité van Ministers
van de Nederlandse Taalunie over de
benoeming van de algemeen secretaris
voor de periode 1 november 2004 tot
1 november 2008 - Brussel/Den Haag,
21 september 2004**

Gelet op

- het Verdrag tussen het Koninkrijk België en het Koninkrijk der Nederlanden inzake de Nederlandse Taalunie van 9 september 1980, in het bijzonder artikel 6d en artikel 14;
- het Besluit van het Comité van Ministers tot vaststelling van enige bepalingen bij het operationeel worden van de Nederlandse Taalunie van 1 maart 1984;
- het Besluit van het Comité van Ministers tot vaststelling van het personeelsstatuut van de Nederlandse Taalunie van 1 juni 1990;
- het Besluit van het Comité van Ministers over de werving van een nieuwe algemeen secretaris van 26 april 2004;
- het advies van de selectiecommissie aan het Comité van Ministers van 31 augustus 2004;

en gehoord de Raad voor de Nederlandse Taal en Letteren, besluit het Comité van Ministers tot de benoeming van Linde van den Bosch tot algemeen secretaris van de Nederlandse Taalunie met ingang van 1 november 2004 voor een periode van vier jaar, i.e. tot en met 1 november 2008.

Meer informatie over de werkzaamheden van de Taalunie vindt u op: www.taalunieversum.org.
Onze brochure en andere publicaties zijn te bestellen via de website.
Gehele of gedeeltelijke overname van de tekst van *De Taalunie in 2004 en 2005: een tussenbalans* is uitsluitend toegestaan met bronvermelding.

Colofon

Uitgave
Nederlandse Taalunie
mei 2005

Tekst
Hendrikx Van der Spek

Vormgeving
Bailleul Ontwerpbureau

Druk
Drukkerij Vansevenant

taalunie
communicatie, literatuur, taalwetenschap, taalkunde
nederlandse taal
nederlandse taalwetenschap, taalkunde

adres

Lange Voorhout 19
Postbus 10595
2501 HN Den Haag
Nederland

telefoon

+31 70 346 95 48

fax

+31 70 365 98 18

e-mail

info@taalunie.org

internet

www.taalunieversum.org